

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศไทยมีประชากรที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและภูมิภาค ทำให้เกิดความไม่สงบในสังคม ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการขาดความเข้าใจและไม่ยอมรับความหลากหลายทางเชื้อชาติ ความเชื่อทาง религии และความคิดเห็นทางการเมือง ทำให้เกิดการประท้วง การชุมนุม และการโจมตีทางการเมือง รวมถึงการลักพาตัว ฆาตกรรม และการลักทรัพย์ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากกลุ่มคนที่มีความเชื่อทาง религии ที่ต่อต้านรัฐบาล หรือไม่พอใจใน政局 จึงทำให้เกิดความไม่สงบในสังคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อให้คนในสังคมเข้าใจและเคารพความหลากหลายทางเชื้อชาติ ความเชื่อทาง религии และความคิดเห็นทางการเมือง ตลอดจนการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่การตอบโต้ด้วยความรุนแรง แต่เป็นการแก้ไขปัญหาด้วยความรู้และวิธีการที่เหมาะสม

ในปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ 3,675,000 คน หรือประมาณร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ ที่มีความเชื่อทาง религии ที่ต่อต้านรัฐบาล หรือไม่พอใจใน政局 จึงทำให้เกิดความไม่สงบในสังคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อให้คนในสังคมเข้าใจและเคารพความหลากหลายทางเชื้อชาติ ความเชื่อทาง религии และความคิดเห็นทางการเมือง ตลอดจนการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่การตอบโต้ด้วยความรุนแรง แต่เป็นการแก้ไขปัญหาด้วยความรู้และวิธีการที่เหมาะสม

ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2515 : 21) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ดังนี้

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ประเทศไทยมีทรัพยากรจากดิน และกำลังพลที่มีความสามารถในการทำงาน พร้อม ๆ กัน จึงต้องวางแผน

นโยบายในการจัดการศึกษาให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้จัดการศึกษาต้องพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างคนในเมืองและชนบท ฐานะทางสังคมของแต่ละบุคคล ความยุติธรรม และโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา

ประชากรที่เรียนมัธยมศึกษาจะเป็นประชากรที่อยู่ในช่วงอายุ 12 - 17 ปี ซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่น มีกำลังกาย ก้าสังความคิด เกือบจะเต็มที่ของความเป็นผู้ใหญ่ การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ เป็นรากฐานของความเจริญและความมั่นคงของชาติ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งที่รัฐจะต้องพยายามสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชากรของประเทศไทยได้มีโอกาสศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้กำหนดนโยบายกระทรวงศึกษาธิการเฉพาะล่วงที่เกี่ยวกับการมัธยมศึกษาว่า "จะรณรงค์ให้นักเรียนจบประถมศึกษาได้เข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาให้มากขึ้น" เพราะเท่าที่ผ่านมาจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ บางแห่งมีนักเรียนเข้าเรียนเพียงร้อยละ 17 - 20 กรมสามัญศึกษาจึงได้สนับสนุนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้จัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้น โดยมีเป้าหมายที่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตชนบท นอกเขตเทศบาล หรือสุขภัณฑ์ โดยได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามเป้าหมายไว้ คือ พ.ศ. 2530 - 2534 มี 718 โรงเรียน (กรมสามัญศึกษา 2531 : 4) การขยายโอกาสทางการศึกษานี้มุ่งสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2530 : 3)

1. ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะในเขตชนบทตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เตรียมการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 7 และ 8 ต่อไป
3. ลดปัญหาการว่างงาน ความยากจน และการมีหนี้สินของคนในชนบท
4. แก้ปัญหาการอพยพข้ายกภูมิฐานจากชนบทเข้ามาในเมือง
5. ยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท

ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานี้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครอง ได้แก่ มาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง โดยยกเว้นเงินบำรุงการศึกษา การจัดทำหนังสือให้ยืม เรียน การส่งเสริมการจัดที่พักในโรงเรียน การลดค่าใช้จ่ายในด้านกิจกรรมต่าง ๆ มาตรการ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนใน ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ ในด้านวิชาอาชีพ การช่วยเหลือผู้ปกครองในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือ งานบ้านของผู้ปกครอง การสร้างความสัมพันธ์ในด้านการเรียนการสอน การร่วมจัดกิจกรรม การสอน การร่วมมือประสานงาน การได้รับความช่วยเหลือจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอก จากทั้งภาครัฐและเอกชน (กรมสามัญศึกษา 2531 4 : 5) จะเห็นว่ามาตรการดังกล่าวมี ความสำคัญเกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน การเข้าใจสื่อ ติดตามการเรียนของนักเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติม การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ การสนับสนุน ด้านการฝึกวิชาอาชีพ การจัดทำอุปกรณ์การเรียน การร่วมกิจกรรมโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน

บทบาทของผู้ปกครองจะมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ผลการเรียน ของนักเรียนจะมีคุณภาพอยู่ในระดับใดก็ขึ้นอยู่กับการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง แต่จากการ ดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในเขตชนบท ยากจน 38 จังหวัด ในปีการศึกษา 2530 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า นักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามีความสามารถศึกษาได้เต็มที่ต้องออกกลางศัล เนื่องจากต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ นักเรียนต้องขาดเรียนติดต่อ กันเป็นเวลานาน ทำให้มี ผลกระทบต่อการเรียนการสอน สาเหตุสำคัญ เป็นมาจากการหัวผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของ การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2532 : 12)

ในเรื่องนี้ อันต์ อัตถ (2528 : 11) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า งานการจัดการเรียน การศึกษาให้สำเร็จตามนโยบายหลักการและวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาตินี้ จะเป็นไป อย่างล่าช้าถ้าผู้ปกครอง ครู นักเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่เสงเห็นความสำคัญและไม่ให้ ความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือโรงเรียน

ท่อแม่ผู้ปกครอง เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อชีวิตของเด็ก เพราะบทบาทของผู้ปกครองที่มี ต่อเด็กไม่ได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูอบรมบ่มนิสัย เท่านั้น บทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้ปกครองต้อง

กระทำคือ การให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตรหลานของตน เมื่อผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียน ดังนั้นบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญว่านักเรียนจะได้รับการศึกษาอย่างไร ผู้ปกครองที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกันมักจะมีบทบาทในด้านการศึกษาแตกต่างกัน (ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์ 2525 : บทศดย่อ)

ก่อ สวัสดิพາฒชัย (2521 : 21) ได้ให้ความเห็นว่าผู้ปกครองนั้น เป็นบุคคลซึ่งจะรับผลการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียน ถึงแม้จะไม่มีความรับผิดชอบในการสอนของโรงเรียน เเต่ที่แต่ผลของการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนมักจะตกไปอยู่กับผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนในขั้นสุดท้าย

นักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีผลลัพธ์ทางการเรียนในเกณฑ์ที่ต่ำ นักเรียนต้องขาดเรียนบ่อยครั้งหรือบางส่วนที่ต้องออกกลางศันนี้ มีสาเหตุสำคัญมาจากการของผู้ปกครอง

จะเห็นได้ว่าผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาบทบาทของผู้ปกครอง ใน การส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาได้พิจารณาในการที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นรวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองระหนักรึ่งบทบาทของตน เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของนักเรียน
- เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครู

3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของนักเรียนและครู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2532 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4,464 คน และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2532 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 59,218 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการอ่านค่าตาราง Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างศึกษาจำนวน 397 คน และครุจำนวน 367 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาทั้งหมด 764 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จำนวน 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามให้นักเรียนตอบ เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง สังคมและแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองใน การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน สังคมและแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราล่าวยาวประจำ เมื่อค่า

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามให้ครูเป็นผู้ตอบ เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน มี 3 ตอน ดัง

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองใน การส่งเสริมการเรียน สังคมและแบบทดสอบ เป็นแบบมาตราล่าวยาวประจำ เมื่อค่า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นของครู

การสร้างแบบทดสอบได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารการวิจัย ตารางที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดจากการศึกษาและผู้ปกครอง ตลอดจนการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนาแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาภักดีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนาแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูและนักเรียน นิวัตรายภรร อุปถัมภ์ อาเกอท่ามภากา จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์系数 (α - Coefficient) แล้วนาแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือช่วยเหลือใน

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อ่านนายการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนที่เป็นหัวอ่าย่างประชากร โดยผู้วิจัย เป็นผู้แยกแบบสอบถามและส่วนหนึ่งได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เองทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครองและครู โดยการใช้ค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางมีค่าบรรยายประกอบ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางมีค่าบรรยายประกอบ

4.3 เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของนักเรียนและครู โดยการทดสอบค่าที่ (t -test) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางมีค่าบรรยายประกอบ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2532

2. บทบาทในการส่งเสริมการเรียนจะศึกษาเฉพาะด้านตั้งต่อไปนี้ (จินดา ทั้งทอง 2530 : 118 - 123) (ชานาญ รูปเสก 2530 : 192 - 204) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงให้เหมาะสม กับการวิจัยครั้งนี้ โดยเสนอตามลักษณะขั้นตอน ดัง

2.1 การเข้าใจสื่อตามการเรียนของนักเรียน

2.2 การให้ความรู้เพิ่มเติม

2.3 การสนับสนุนและ เสริมกาสังใจ

2.4 การสนับสนุนด้านการฝึกวิชาอาชีพ

- 2.5 การจัดทำอุปกรณ์การเรียน
- 2.6 การร่วมกิจกรรมโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียน
- 2.7 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านที่ส่งเสริมการเรียน
- 3. กลุ่มหัวข้อย่างที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาและนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2532
- 4. บทบาทที่ผู้ปกครองปฏิบัติจริง จะใช้แบบสอบถามโดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นผู้ตอบ ส่วนบทบาทที่คาดหวังให้ครูชั้นมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นผู้ตอบ

ข้อตกลง เป้าองค์ต้น

1. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครูและนักเรียนถือว่า เป็นข้อมูลที่ตอบตามสภาพความเป็นจริง
2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

ค่าจ้างความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ญาติหรือบุคคลที่ทางหน้าที่รับผิดชอบในการอบรม เสียงดู และอุปการะนักเรียน

ครู หมายถึง ครุ�ัธยมโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2532

นักเรียน หมายถึง นักเรียนมัธยมโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2532

บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ปฏิบัติจริง
บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง พฤติกรรมที่ประสงค์จะให้เกิดขึ้น

โรงเรียนมธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โครงการของกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนในวัยเรียนได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาสืบสาน
มธยมศึกษามากขึ้น

การส่งเสริมการเรียน หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการจัดสภาพการณ์ที่
ส่งเสริมการเรียนรู้ การเอาใจใส่ติดตามการเรียนของนักเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติม การ
สนับสนุนและเสริมกำลังใจ การสนับสนุนด้านการฝึกวิชาอาชีพ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน
การร่วมกิจกรรมโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านที่
ส่งเสริมการเรียน

การเอาใจใส่ติดตามการเรียนของนักเรียน หมายถึง การสอบถามถึงการเรียน
การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน และขอตรวจสอบรายงานผลการเรียนของ
นักเรียน

การให้ความรู้เพิ่มเติม หมายถึง การพูดคุย ซักถาม การให้ความรู้ แนะนำ และ
สนับสนุนให้นักเรียนทำความรู้ จากแหล่งวิชาการต่างๆ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
สื่อมวลชน หนังสือ เป็นต้น

การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ หมายถึง การให้คำชมเชยหรือให้รางวัล เมื่อนักเรียน
มีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจ

การสนับสนุนด้านการฝึกวิชาอาชีพ หมายถึง การให้การสนับสนุนนักเรียนและ
โรงเรียนในด้านการฝึกวิชาอาชีพ เช่น จัดหาเครื่องมือ วัสดุฝึก ซ้าย เป็นวิทยากรในการฝึกวิชา
อาชีพ

การจัดหาอุปกรณ์การเรียน หมายถึง การจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้แก่นักเรียน
เช่น หนังสือ เครื่องเขียน เสื้อผ้า พาหนะที่จำเป็น

การร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียน หมายถึง การร่วมกิจกรรมโรงเรียนที่มีส่วนส่งเสริมการเรียนแก่นักเรียน การเข้าร่วมชม ร่วมชุดกิจกรรมในวันສ่าศษ การแก้ปัญหาความประพฤติ การจัดทำทุนการศึกษาแก่นักเรียน

การสร้างความสมัพนธ์โรงเรียนกับบ้าน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการมาเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา การสร้างความสมัพนธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับบ้าน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาได้พิจารณา ในการที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับการกระตุ้น และทบทวนเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน